

Ефективни системи за разрешаване на колективни трудови спорове: стандарти на МОТ и подкрепа

Minawa Ebisui

Звено „Трудово право и реформи“ (LABOURLAW)

Отдел „Управление и трипартизъм“

23-24 април 2018

Свобода на сдружаването и стандарти за колективно договаряне

- Конвенция за свободата на сдружаване и закрила на правото на организиране, 1948 (No. 87)
- Конвенция за правото на организиране и колективно договаряне, 1949 (No. 98)
- Конвенция за работническите представители, 1971 (No. 135)
- Конвенция относно трудовите отношения (държавни служители), 1978 (No. 151)
- Препоръка относно трудовите отношения (държавни служители), 1978 (No. 159)
- Конвенция относно колективното договаряне, 1981 (No. 154)
- Препоръка относно колективното договаряне, 1981 (No. 163)

Управление и други стандарти

- Стандарти за управление:
 - Конвенция относно инспекцията по труда, 1947 (No. 81)
 - Препоръка относно инспекцията по труда, 1947 (No. 81)

 - Конвенция относно тристранните консултации (международни трудови норми), 1976 (No. 144)
 - Препоръка относно тристранните консултации (дейности на Международната организация по труда), 1976 (No. 152)

- Други стандарти
 - Конвенция относно трудовата администрация, 1958 (No. 150)
 - Препоръка относно трудовата администрация, 1978 (No. 158)

 - Конвенция за прекратяване на заетостта, 1982 (No. 158)
 - Препоръка за прекратяване на заетостта, 1982 (No. 166)

Стандарти за уреждане на спорове

- Препоръка относно доброволното помирение и арбитраж, 1951 (No. 92)
- Препоръка относно сътрудничеството в предприятието, 1952 (No. 94)
- Препоръка относно консултирането (на индустриално и национално ниво), 1960 (No. 113)
- Препоръка относно комуникацията в предприятието, 1967 (No. 129)
- Препоръка относно разглеждането на жалби, 1967 (No. 130)

Разрешаване на индустриални спорове: Доброволно помирение и арбитраж

- Конвенция относно колективното договаряне, 1981 (No. 154)
 - Органите и процедурите за уреждане на трудови спорове трябва да лансират **доброволното колективно договаряне**
 - Доброволното помирение и/или арбитраж могат да са **част от преговорния процес**
- Препоръка относно трудовата администрация, 1978 (No. 158)
 - Компетентните органи в трудовата администрация трябва да осигуряват благоприятни условия за помирение и медиация в случай на възникнали колективни спорове

Разрешаване на индустриални спорове: доброволно помирение и арбитраж

- Препоръка относно доброволното помирение и арбитраж, 1951 (No. 92)

Доброволно помирение:

- Цел: превенция и уреждане на индустриални спорове
- Безплатно, експедитивно
- По инициатива на която и да било от страните в спора или служебно от страна на доброволния орган за помирение
- Равноправно представителство на работниците и работодателите
- Страните са насърчавани да се въздържат от стачни действия или локаут по време на процеса
- Постигнатото споразумение е равносилно на обичайно такова

Доброволен арбитраж:

- Ако спорът е внесен за окончателно разрешаване със съгласието на всички страни, те трябва да се въздържат от стачни действия и локаут
- НО това не ограничава правото на стачка

Задължително помирение/медиация

- **Прекъсване на стачка за разумен период от време** с цел позволяване на страните да търсят договорено решение посредством медиация или помирение не е в противоречие със свободата на сдружаване
- **Изискване за изчерпване на предварителни процедури:** етап, насърчаващ страните да се ангажират с преговори, преди да се прибегне до стачни действия и начин за лансиране на доброволното договаряне
- **НО, законодателството трябва да определи срок** за изчерпване на предварителните процедури
- **И, тези изисквания не трябва да бъдат толкова сложни или бавни**, така че законната стачка да стане невъзможна на практика или да загуби своята ефективност, както и следва да бъдат придружени от адекватни, безпристрастни и бързи процедури за помирение и арбитраж, в които заинтересованите страни могат да участват на всеки етап.

Разрешаване на индустриални спорове: задължителен арбитраж

- **Ограничение на правото на стачка и в противоречие с доброволното колективно договаряне**
- **Приемливо само при определени специфични обстоятелства:**
 - Когато стачка може да бъде ограничена и дори забранена, а именно:
 - ✓ В случай на сериозна национална или местна криза, но за ограничен период от време и до степента, необходима за адекватен отговор на изискванията на ситуацията
 - ✓ В случай на спорове в държавната служба, включващи държавни служители, упражняващи правомощия в името на държавата
 - ✓ В жизненоважни услуги в тесния смисъл на думата, чието прекъсване би застрашило живота, личната безопасност или здравето на цялото население или част от него
 - След „продължителни и безплодни преговори“
 - ✓ Състоянието на застой няма да бъде преодоляно без някаква инициатива от страна на властите; и/или
 - ✓ Профсъюз изиска арбитраж за сключване на първи колективен трудов договор

Препоръка относно разглеждането на жалби, 1967 (No. 130)

- Насърчава процедурите на ниво предприятие – предхождащи други процедури, като съд или арбитраж
- **Не се прилага за колективни иски за промяна на условията (спорове за интереси)**
- Процедура: проста и бърза; минимизиране на формалностите; осигуряване правото на работниците за участие; гарантиране, че и двете страни могат да бъдат подпомагани и представлявани
- Защита срещу репресии
- Превенция на жалбите посредством стабилна политика за персонала, основана на сътрудничество с работническите представители
- Уреждане на неуредените жалби: доброволни процедури (например колективни договори); помирение/арбитраж от страна на властите; трудови съдилища или други съдебни органи

Подкрепа от страна на МОТ

Консултативни услуги

- Правна и регулаторна рамка
- Механизми за предотвратяване и разрешаване на спорове

Обучение (МОТ/МОЦ)

- Изграждане на консенсус/Умения за водене на преговори
- Ефективни системи за предотвратяване и разрешаване на спорове (с МОТ)
- Умения за помирение/медиация: сертификационен курс
- Управление на междуличностните конфликти на работното място

Споделяне на знания

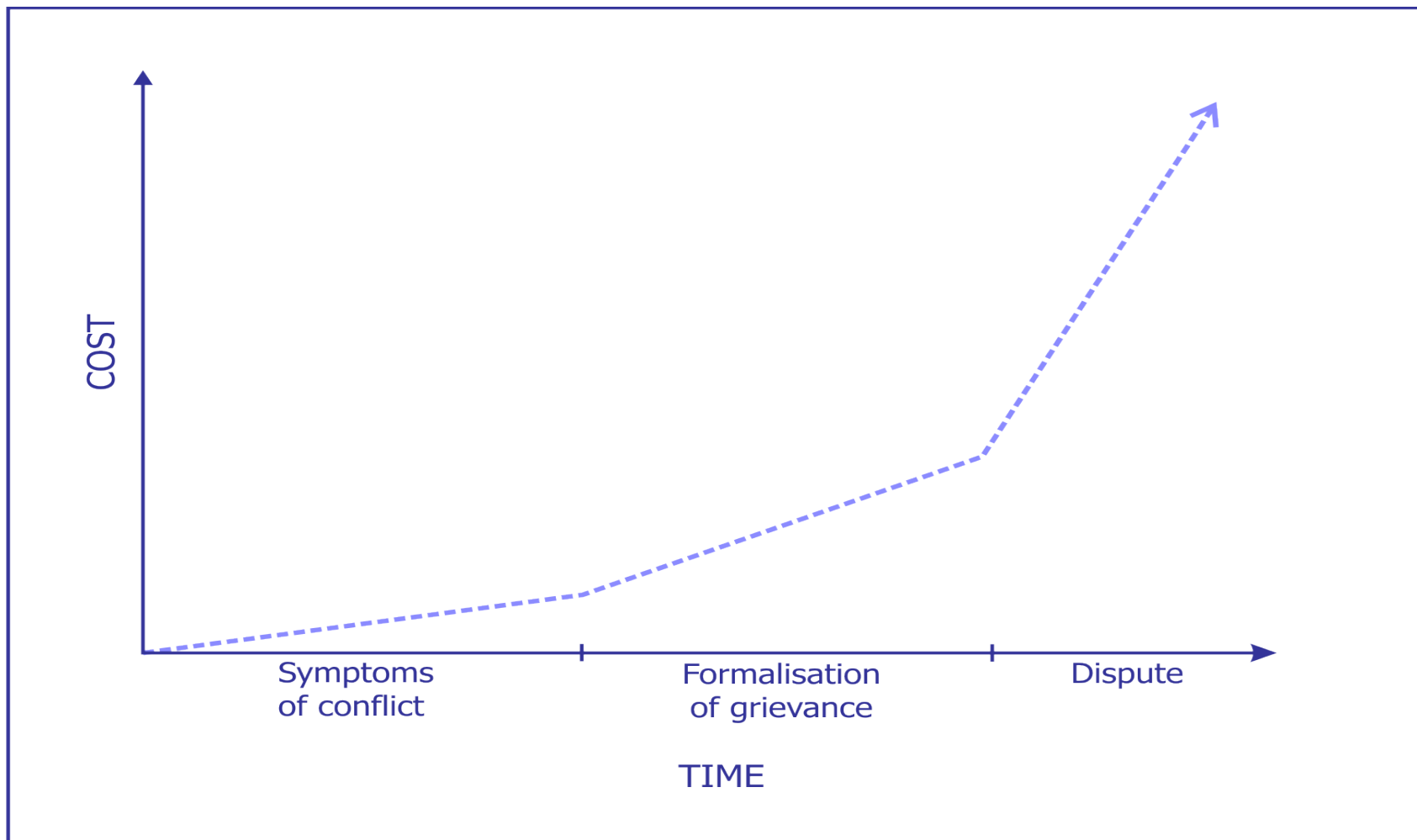
- Изследване
- Споделяне на знания

Международно партньорство

- Комисия за справедлив труд (Австралия): Меморандум за разбирателство (МР), подписан през април 2013 г.
- Комисия за отношения на работното място (Ирландия): МР, подписан през февруари 2014 г.
- Служба за консултиране, помирение и арбитраж (Великобритания)
- Федерална служба за медиация и помирение (САЩ): МР, подписан през септември 2013г.
- Комисия за помирение, медиация и арбитраж (Южна Африка)
- Агенция за трудови отношения (Северна Ирландия)
- Среци на съдиите от Европейския трудов съд

Еволюция на трудовия спор

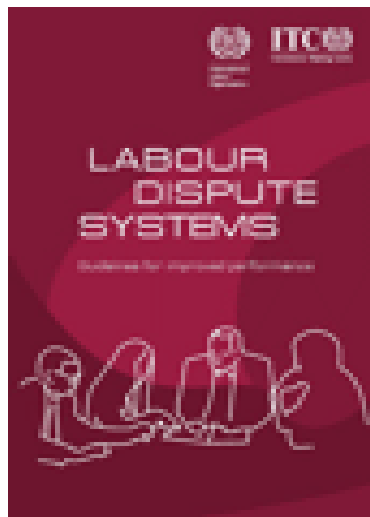
communication
manager meetings
Management
Joint
Workplace
Quality representatives Supervisor Informal
committee HPWS council
cooperation
Works Collective Peer review Labour-management
arbitration
Consultation HR Employers Surveys
Senior circles
agreements Workers
Suggestion Work box negotiation groups
Grievance consultative

Основни принципи на системите за ефективно разрешаване на спорове

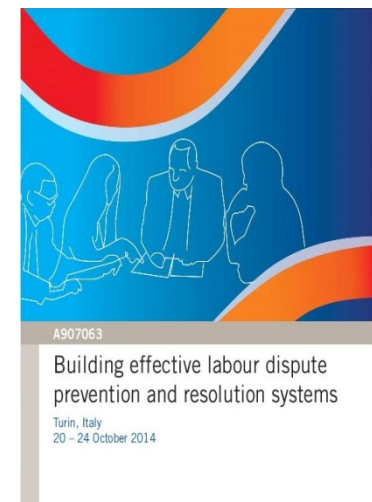
Трипартитно управление
Върховенство на закона
Инспекторат по труда

Обучение и изграждане на капацитет

- **Системи за трудови спорове:
Насоки за по-добро представяне**
 - Английски, китайски, арабски, румънски, босненски, албански, арабски, български, испански, руски, турски и френски

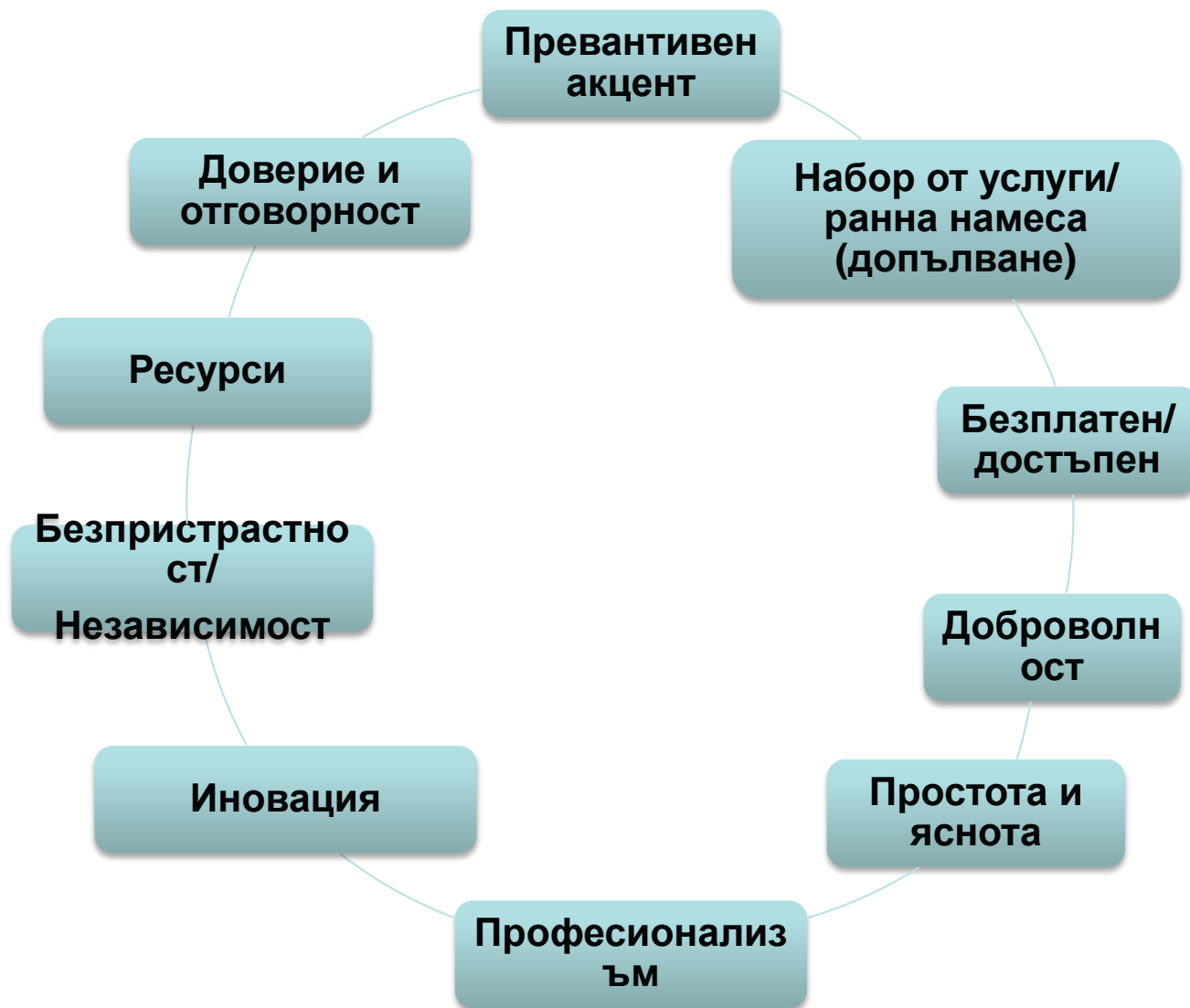
- **Ежегодни обучителни курсове за изграждане на ефективни системи за предотвратяване и разрешаване на трудови спорове**

Характеристики на доброто управление

Основни елементи на ефективната система за разрешаване на спорове

Полезни източници

- *Свобода на сдружаването - Обобщение на решенията и принципите на Комитета за свобода на сдружаване на Управителния съвет на МОТ, 5-то (преработено) издание, 2006 г .:* http://www.ilo.org/global/docs/WCMS_090632/lang--en/index.htm
- *Да дадем човешки облик на глобализацията: Общо изследване на основните конвенции в областта на правата на работното място в светлината на Декларацията на МОТ за социална справедливост за справедлива глобализация, 2012 г .:* http://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/101stSession/reports/reports-submitted/WCMS_174846/lang--en/index.htm
- *Тристранна среща по конвенцията за свобода на сдружаване и защита на правото на организиране, 1948 г. (№ 87) във връзка с правото на стачка и условията и практиките на стачни действия на национално равнище:* http://www.ilo.org/global/meetings-and-events/WCMS_339518/lang--en/index.htm *и основния документ:* http://www.ilo.org/gb/events/WCMS_344248/lang--en/index.htm
- *Правна база данни на МОТ относно индустриалните отношения (IRLex):* <http://www.ilo.org/dyn/irlex/en/f?p=14100:1:0::NO::>
- *Ръководство на МОТ: Колективно договаряне: Насоки по политиките:* http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_425004.pdf
- *Ръководство на МОТ по системите за трудови спорове: Насоки за по-добро представяне:* http://www.ilo.org/ifpdial/information-resources/publications/WCMS_211468/lang--en/index.htm

За контакти:

Minawa Ebisui

Експерт по трудово право

Звено „Трудово право и реформи“ (LABOURLAW)

Отдел „Управление и трипъртизъм“ (GOVERNANCE)

International Labour Office

4 route des Morillons

CH-1211 Genève 22

Switzerland

Tel.: +41.22.799.7855

Fax: +41.22.799.8749

E-mail: ebisui@ilo.org